

Ιεραποστολική

Δρ. Εύη Βουλγαράκη-Πισίνα

Τμήμα Κοινωνικής Θεολογίας και Θρησκευολογίας
Τομέας Θρησκευολογίας, Φιλοσοφίας και Κοινωνιολογίας

Αθήνα 2018

Μάθημα 1

Καλωσήρθατε!

• أهلا وسهلا!

- Welcome!
- Добро пожаловать!
- Willkommen!
- Bienvenue!
- Karibu!
- 歡迎您！
- 환영합니다!
- Siyakwamukela!
- Nau mai!
- ようこそ！

Ας γνωριστούμε!

- Χορεύουμε στον ρυθμό των κρουστών κινούμενοι ελεύθερα στον χώρο
- Μόλις σταματήσουν τα κρουστά λέμε το όνομά μας σε αυτόν που βρίσκεται μπροστά μας
- Ξαναχορεύουμε στον ρυθμό των κρουστών. Μόλις σταματήσουν λέμε το όνομά μας και κάτι για εμάς σε αυτόν που βρίσκεται μπροστά μας
- Για τρίτη φορά χορεύουμε στον ρυθμό των κρουστών. Μόλις σταματήσουν λέμε το όνομά μας και τι νιώσαμε/σκεφτήκαμε όταν είδαμε το προηγούμενο βίντεο

Τι βρήκαμε στην αγορά;

- Πόσοι θυμούνται 5 ονόματα; Πόσοι 6; Πόσοι 7;
- Τι σας έκανε εντύπωση από ό,τι ακούσατε από κάποιον συμφοιτητή, συμφοιτήτριά σας;
- Ας μοιραστούμε αισθήματα και σκέψεις γύρω από το αρχικό βίντεο

Εδώ είναι άλλο ένα βίντεο:

Επεξεργασία σε ολομέλεια –Καταγραφή απαντήσεων

Οι στόχοι του μαθήματος

Εργασία αυτοπροσδιορισμού και διαγνωστική διαδικασία

- Μοιράζεται φύλλο εργασίας με προτεινόμενες σκοποθεσίες
- Οι φοιτητές και οι φοιτήτριες βαθμολογούν κάθε πρόταση με βαθμό από το 1-5
- Οι απαντήσεις συλλέγονται
[Θα τύχουν επεξεργασίας σε επόμενο μάθημα]

Εργαζόμαστε σε ομάδες

- [Εδώ θα χρησιμοποιήσουμε δειγματικά σύγχρονες τεχνικές διδασκαλίας, που αφενός θα κάνουν το μάθημα πιο ενεργητικά δημιουργικό και αφετέρου οι θεολόγοι θα χρησιμοποιήσουν αύριο στη σχολική τάξη ή ευρύτερα σε κάθε διαδικασία μάθησης].

Οι Ρόλοι στις Ομάδες

- **Πρόεδρος**
 - Είσαι υπεύθυνος για την ομαλή οργάνωση της ομάδας.
 - Εξασφαλίζεις πως όλοι συμμετέχουν ισότιμα.
 - Καθήκον σου είναι καθένας και καθεμία να κάνει με τον καλύτερο τρόπο τη δουλειά του και να τελειώσει έγκαιρα.
 - Φροντίζεις για την ησυχία στην ομάδα.
- **Υπεύθυνος τύπου**
 - Καθήκον σου είναι να ανακοινώνεις το αποτέλεσμα της εργασίας της ομάδας στην ολομέλεια.
 - Συμβουλευέσαι τις σημειώσεις του Γραμματέα
 - Αναφέρεις τα αποτελέσματα, αλλά και τη διαδικασία λήψης των αποφάσεων.
 - Εσύ διαλέγεις το στυλ και τον τρόπο της ανακοίνωσης.
- **Γραμματέας**
 - Καθήκον σου είναι να κρατάς σημειώσεις όταν η ομάδα συζητά.
 - Εξασφαλίζεις πως έχεις καταγράψει κάθε τι που έχει αποφασίσει η ομάδα.
 - Αν φτιάξετε πόστερ, εσύ το κρεμάς και γράφεις τα ονόματα των μελών της ομάδας.
- **Χρονομέτρης**
 - Καθήκον σου είναι να προσέχεις το χρόνο, να παρακολουθείς την ώρα.
 - Ενημερώνεις για το υπόλοιπο του χρόνου.
 - Είσαι υπεύθυνος ώστε η ομάδα σου να αρχίσει και να τελειώσει έγκαιρα.
- **Δημοσιογράφος**
 - Με το σύνθημα, γυρνάς στις άλλες ομάδες για να μεταφέρεις ειδήσεις από τη δουλειά τους.
 - Περιφέρεσαι ήσυχα, ακούς και βλέπεις, δεν ενοχλείς τις άλλες ομάδες.
 - Είσαι υπεύθυνος ώστε να μεταφέρεις ειδήσεις από κάτι που θα σου δείξει ο συντονιστής καθηγητής.

Μεταγραφή από υλικό σε προσαρμογή Άγγελου Βαλλιανάτου, από:

Christin Grieser-Kindel u.a., Method Guide – Methoden für einen kooperativen und individualisierenden Englischunterricht, Schöningh: Paderborn 2009

Εργασίες στις ομάδες

Εργασία Α΄

- Συζητάμε τι κατά τη γνώμη μας εξετάζει η Ιεραποστολική. (Ιδεοθύελλα) (8 λεπτά)
 - Αναφορά σε ολομέλεια, καταγραφή σε whiteboard (συνολικά άλλα 8 λεπτά)

Εργασία Β΄

- Μοιράζονται ορισμοί για την Ιεραποστολή. Διαβάζουμε προσεκτικά και παρατηρούμε ποια επιμέρους στοιχεία τονίζονται κάθε φορά και τι διαφορετικές αποχρώσεις υπάρχουν
 - Αναφορά σε ολομέλεια, συζήτηση (χρόνος κατά την κρίση του διδάσκοντος σε σχέση με τις ανάγκες της ανάλυσης)
 - Σημείωση: Οι ορισμοί αντιστοιχούν σε διαφορετικές θεωρήσεις, διαφορετικά μοντέλα ιεραποστολής και παρουσιάζουν την ποικιλία, δειγματικά και όχι εξαντλητικά. [Σε αυτή τη φάση δεν τίθεται ακόμα θέμα αξιολόγησης των μοντέλων, απλά κατανόησης και περιγραφής].

Ορισμοί ιεραποστολής

-
- «Ιεραποστολή είναι η εξάπλωση του χριστιανισμού μεταξύ των μη-χριστιανών. Είναι οι συνειδητές προσπάθειες της Εκκλησίας, μέσω της αξιοποίησης των δυνατοτήτων του εκκλησιαστικού οργανισμού και μέσω εθελοντικών οργανώσεων να κηρύξουν το ευαγγέλιο σε λαούς και περιοχές που είναι άγνωστο ή ανεπαρκώς γνωστό. Η ιεραποστολή δεν είναι ένα παράρτημα της εκκλησίας, αλλά η εκκλησία στην ολοκληρωμένη της έκφραση».

Myklebust 1955: 27

-
- «Η ιεραποστολή είναι “η μητέρα της θεολογίας”».

Kähler [1908] 1971: 190.

Missio Dei

- «Πρέπει να διακρίνουμε ανάμεσα στην ιεραποστολή [mission] και τις (ιερ)αποστολές [missions]. Η πρώτη αναφέρεται κυρίως στη *Missio Dei* (την αποστολή του Θεού), δηλαδή την αυτοαποκάλυψή Του ως του Ενός που αγαπά τον κόσμο, την ανάμειξή Του μέσα στον κόσμο και μαζί με τον κόσμο, τη φύση και δραστηριότητα του Θεού, που ταυτόχρονα αγκαλιάζει την Εκκλησία και τον κόσμο, και στην οποία η Εκκλησία έχει το προνόμιο να μετέχει. Η *Missio Dei* δηλώνει τα καλά νέα, ότι ο Θεός είναι ένας Θεός για τους ανθρώπους».

David Bosch ²2011: 10.

-
- «Ο βασικός σκοπός μας είναι να παρέχουμε σε όλους τους ανθρώπους μια ευκαιρία να ακούσουν, να κατανοήσουν και να αποκριθούν στο ευαγγέλιο στο δικό τους πολιτισμικό πλαίσιο».

International Mission Board of the Southern Baptist Convention.
Παρατίθεται στο Gerald D. Right. The Purpose of Missions. Σε
John Mac Terry 2015: 20.

-
- «Η ιεραποστολή ως έκφραση της σωτηριώδους βουλήσεως και ενεργείας του Θεού αποτελεί τη λειτουργία εκείνη, όπου το θείο και το κτιστό κατά το δικό τους το καθένα μέτρο και ταυτόχρονα σε συνεργασία ενεργοποιούν την πτωτική κτίση για να μετάσχει στη σωτηρία και την τελείωση».

Βουλγαράκης ²2007: 317

-
- «Με τη λέξη “ιεραποστολή” εννοούμε τη μαρτυρία για τον ζώντα Τριαδικό Θεό που καλεί στη σωτηρία και συνδέει με την Εκκλησία τους ανθρώπους οι οποίοι δεν ανήκουν σ’ αυτήν ή έχασαν τον σύνδεσμό τους με αυτήν».

Αναστάσιος [2007] ²2009: 231.

- «Η[προφητική] λειτουργία συνεχίστηκε στην Εκκλησία, όπου το Πνεύμα στέλνει ανθρώπους για τον ευαγγελισμό των εθνών δι' Αυτού . Η ίδια η Εκκλησία εξάλλου βρίσκεται στον κόσμο σαν να βρίσκεται σε (ιερ)αποστολή. Η φύση της είναι η κήρυξη του Ευαγγελίου. Να φέρεις το Ευαγγέλιο και να το μεταδίδεις είναι ένας και ο αυτός σκοπός. Η Εκκλησία αναγγέλλει τη Βασιλεία, η οποία γίνεται πραγματικότητα στις καρδιές εκείνων που την υπακούν. Η Ιεραποστολή δεν είναι μια λειτουργία της Εκκλησίας. Είναι η ίδια η ύπαρξή της».

George Khodr, “Christian Mission and Witness in the Middle East,” Washington, D. C. ,
February 7, 1994

Μέρος Β΄ Ονομάτων επίσκεψη

- Ο όρος [ιεραποστολή] δεν απαντά πριν από τον 19ο αιώνα, αλλά αποδίδει αναδρομικά μια πραγματικότητα αρχέγονη, που καταγράφεται ήδη στα καινοδιαθηκικά κείμενα, ενώ δεν λείπει ούτε από τα παλιοδιαθηκικά, στο περιβάλλον του Ιουδαϊσμού. Παρόμοια, μαρτυρίες στις πηγές για το έργο της ιεραποστολής απαντούν σε όλη την πατερική και εκκλησιαστική γραμματεία με τον ένα ή τον άλλο τρόπο. Συστηματική πραγμάτευση του ζητήματος της ιεραποστολής δεν εντοπίζει κανείς στους Πατέρες. Εντούτοις, η σιωπή των πηγών είναι εύγλωττη: υποδηλώνει ότι η ιεραποστολική δράση ήταν μια φυσική διαδικασία έκφρασης του εκκλησιαστικού γεγονότος, η ανάσα της Εκκλησίας προς τα έξω (ΑΓ ²2009, 92· ΑΠ ²2009, 27-42· ΕΒΠ 1999α, 3-5· 1999β, 8-9). Ακόμα όμως και εκεί που ιστορικά υπήρξαν οργανωμένες ιεραποστολικές εκστρατείες, ξεπερνώντας το επίπεδο του φυσικού, του αβίαστου, του ανοργάνωτου και αυθόρμητου, ή έμφαση κατά την καταγραφή ήταν στη δράση καθεαυτή. Δεν διαθέτουμε συνεπώς συγκαιρινές μεθοδολογικές πραγματείες περί αυτής της δράσης (ΗΒ 1965, sv), παρά μόνο σύγχρονές μας προσεγγίσεις (ΕΒΠ ²2016).

- Στις δυτικές Εκκλησίες έχει παραχθεί πολύ μεγαλύτερος όγκος θεωρητικών και μεθοδολογικών κειμένων σχετικά με την ιεραποστολή (HB 1969, 6-30). Αυτό συνδέεται ιδίως με την τεράστια ιεραποστολική ανάπτυξη που ακολούθησε την περίοδο των μεγάλων εξερευνήσεων, συσχετιζόμενη συχνά, αν και όχι απόλυτα, και με την αποικιοκρατική εξάπλωση της Δύσης (ΠΒ 2007, 59εξ). Έτσι, και η λέξη *missio* χρησιμοποιείται με ιεραποστολική σημασία μόλις κατά τους νεότερους χρόνους, από τον ΙΖ' αιώνα και εντεύθεν (HB 1965, sv).

- Στα ελληνικά, ο εξελληνισμένος όρος *μισσιονάριος* χρησιμοποιήθηκε για να δηλώσει αρχικά τους δυτικούς ιεραποστόλους που δρούσαν στην ελληνική επικράτεια, ενώ προτάθηκε επίσης ο όρος *νεαπόστολος*. Τελικώς όμως επικράτησε ο όρος *ιεραπόστολος* / *ιεραποστολή*, που απέκτησε και διευρημένη σημασία (ΗΒ 1971, 90-128), και χαρακτήρισε τελικώς και τις ορθόδοξες ιεραποστολές. Εξαιτίας επιφυλάξεων που δημιουργούσε η αρχική προέλευση και σύνδεση του όρου με συγκεκριμένη ιεραποστολική αντίληψη προτείνεται εναλλακτικά η χρήση του όρου *μαρτυρία* (ΠΒ 2007,15-29· ΑΠ ²2009, 27-42· ΕΒΠ 2013, 46), πάντως η ορολογία *ιεραποστολή* είναι η πλέον εύχρηστη και καθιερωμένη. Σταδιακά δε τις τελευταίες δεκαετίες γίνεται μια νηφαλιότερη επανεκτίμηση και της ίδιας της ιστορίας των δυτικών ιεραποστολών, που οδηγεί σε μια πιο διαφοροποιημένη προσέγγιση και μερική αποσύνδεση από τις πολιτικές των κρατών προέλευσης των ιεραποστόλων. Ο στόχος είναι να αποφευχθούν τα άκρα, είτε του εξαγιασμού είτε της δαιμονοποίησης, και να αποτιμηθεί νηφαλιότερα η ιεραποστολική προσπάθεια στο ιστορικό της συγκείμενο.

- Στο παρελθόν, μια ποικιλία ρηματικών και ονοματικών εκφράσεων περιέγραφε το έργο της ιεραποστολής. Πέρα από την προδρομική λέξη «απόστολος» και τη γενικότερη έννοια της αποστολής (passim, π.χ. «καθὼς ἀπέσταλκέ με ὁ πατήρ, κἀγὼ πέμπω ὑμᾶς», Ιω 20,21), στην ΚΔ γίνεται λόγος για «διακονία τοῦ λόγου» (Πρ 6,4), που ήταν το έργο των αποστόλων, έναντι του «διακονεῖν τραπέζαις» (Πρ 6,2), που ήταν το έργο των διακόνων. Η έκφραση «διαμαρτύρεσθαι», που εμπεριέχει την έννοια της *μαρτυρίας* απαντᾶ πλειστάκις (Πρ 8,25 «διαμαρτύρεσθαι καὶ λαλεῖν τὸν λόγον»· 20,21· 28,23). Επίσης, ενδεικτικά, «κηρύττειν» (Πρ 9,20 «τὸν Ἰησοῦν»· 20,25 «τὴν Βασιλείαν τοῦ Θεοῦ»), «καταγγέλειν» (Πρ 13,5· 15,36· 17,13 κ.α.), «εὐαγγελίζεσθαι» (Λκ 4,18· 1Κορ 1,17) και πολλές περιφράσεις.

-
- Ο Χρυσόστομος μεταχειρίζεται συναφώς μια ακόμα μεγαλύτερη ποικιλία ρημάτων: «διδάσκειν», «ἐπιστομίζειν», «νουθετεῖν», «οἰκοδομεῖν», «φροντίζειν», «κῆδεσθαι», «μεριμνᾶν», «ἐπίστασθαι», κ.ά. (ΕΒΠ ²2016, 44), μέρος μόνο των οποίων παραπέμπει σε ρηματική διδασκαλία. Διότι την εποχή του Χρυσοστόμου το κήρυγμα δεν ήταν πια πρωτάκουστο ως προς το περιεχόμενό του, αλλά υπήρχε χρεία πολυποίκιλης φροντίδας για να εμπεδωθεί στη ζωή των πιστών.

Η ενότητα αυτή «Ονομάτων επίσκεψη» προέρχεται εξ ολοκλήρου από το λ. Ιεραποστολή στη ΜΟΧΕ. Περισσότερα για τη χρήση του όρου «ιεραποστολή» και συνωνύμων λέξεων μπορεί να δει κανείς στον ΗΒ 1971: 31-127. Ρήματα που συνδέονται άμεσα με το έργο της ιεραποστολής και έχουν αρχαιότατη χρήση, *ibid.* 130-146. Εκεί και ένθετος συναφής πίνακας.

Ο χαρακτήρας της Ιεραποστολικής

- Η Ιεραποστολική ως επιστημονικός κλάδος της χριστιανικής Θεολογίας δεν είναι ουδέτερη. Βλέπει μάλλον τον κόσμο από τη σκοπιά της αφοσίωσης στη χριστιανική πίστη. Αυτό δεν σημαίνει ότι λείπει η κριτική εξέταση. Στην πραγματικότητα, ακριβώς χάριν της χριστιανικής ιεραποστολής θα είναι απαραίτητο να υποβάλλουμε κάθε ορισμό και κάθε εκδήλωση της χριστιανικής ιεραποστολής σε σχολαστική ανάλυση και αποτίμηση.

David Bosch. *Transforming Mission*. [1991] 2011: 9.

Σχέση Ιεραποστολής και Ιεραποστολικής

- Η ιεραποστολή αποτελεί και απαρτίζει το πιο προκεχωρημένο φυλάκιο της εκκλησιαστικής ζωής και αντίστοιχα της θεολογίας. Είναι το σημείο συνάντησης της Εκκλησίας με τον κόσμο, μια συνάντηση δημιουργική, ανοιχτή, μια κοινωνία αγάπης. Ως συνοριακή θεολογία και δράση υπόκειται σε μια σειρά ζητημάτων που τη βγάζουν από τα όρια επεξεργασμένων βεβαιοτήτων και την καθιστούν ανοιχτή στην επίνευση και επίδραση του αγίου Πνεύματος. Μια τόσο σύνθετη πράξη θα ήταν χρήσιμο να επικουρείται από τον αναστοχασμό για την ίδια την πράξη. Μαζί με τη δράση, μια δράση σήμερα χωρίς ιδιαίτερη υποστήριξη και επαρκή χρηματοδότηση, με τα γνωρίσματα της εργασίας του μυρμηγκιού, που υπήρξε χαρακτηριστικό των ορθόδοξων ιεραποστολών, καλό είναι να συμβαδίζει και η θεωρία, η επιστήμη, ο προβληματισμός, ο θεολογικός αναστοχασμός πάνω στα ζητήματα της ιεραποστολής. Ζητούμενο στη σύγχρονη ιεραποστολή δεν είναι ένας υψηλός σε ποσότητα και ένταση ακτιβισμός, καρπός ενός ζήλου *ού κατ' επίγνωσιν*, αλλά ένα έργο ποιότητας με μια μεθοδολογία ταιριαστή προς το μήνυμα που διακονεί και αντίστοιχη με την ομορφιά της ορθόδοξης πίστης και ζωής.

Εύη Βουλγαράκη-Πισίνα. λ. Ιεραποστολή. *MOXE* 8, 459 [448-459].

Μια γέφυρα με τα επόμενα

- Η Ιεραποστολική είναι ένας άμεσα φρέσκος κλάδος της θεολογίας. Γιατί αν οι θεολογικές προϋποθέσεις της χριστιανικής ιεραποστολής εδράζονται ήδη στην Αγία Γραφή, και η ιεραποστολική εμπειρία είναι μακραίωνη, οι συνθήκες της ιεραποστολής είναι μεταβλητές και αλλάζουν καθώς αλλάζουν οι κοινωνίες. Σήμερα πχ. γίνεται λόγος για ιεραποστολή και στις 6 ηπείρους, για ιεραποστολή από την περιφέρεια προς το κέντρο, για ιεραποστολή από τον παγκόσμιο νότο προς τον Βορρά, ιδέες αδιανόητες πριν μερικές δεκαετίες.

- Η Ιεραποστολική διευρύνεται ως γνωστικό αντικείμενο όλο και περισσότερο, ενσωματώνοντας ανθρωπολογικές, κοινωνιολογικές κλπ. μεθόδους, γνώσεις οικονομίας και διεθνούς πολιτικής, γλωσσών και γλωσσολογίας, ιστορίας πολιτισμού /-ών κοκ. Γινόμενη όμως τα πάντα κινδυνεύει να μην είναι τίποτα. Έτσι είναι σημαντικό να τονίσει κανείς ότι όποιες κι αν είναι οι εκάστοτε προεκτάσεις και συναντήσεις με άλλους επιστημονικούς κλάδους ή και επιστήμες διαθεματικά, ανάλογα με το εκάστοτε συγκείμενο, το κέντρο και αντικείμενο μελέτης της Ιεραποστολικής παραμένει το ίδιο το γεγονός της ιεραποστολής.

Περισσότερα στο επόμενο μάθημα

Βιβλιογραφικές Αναφορές

Σημείωση:

- Στο πλαίσιο αυτής της παρουσίασης υπήρξε μια πολυτυπία στις σημειώσεις [αναφορές | παραπομπές]
- Αυτό προέκυψε από τη χρήση διαφορετικών πηγών, αλλά σκόπιμα έμεινε έτσι, για να δείτε διαφορετικούς τρόπους που μπορείτε να μεταχειριστείτε
- Σε εργασίες ή άρθρα, πόσο μάλλον βιβλία, η πολυτυπία είναι ανεπίτρεπτη. Πρέπει να ακολουθείται ενιαίο σύστημα
- Η βιβλιογραφία που ακολουθεί είναι με το βιβλιογραφικό σύστημα Chicago 16.

- Αναστάσιος, Αρχιεπίσκοπος Αλβανίας [Γιαννουλάτος]. *Ιεραποστολή στα Έχνη του Χριστού: Θεολογικές Μελέτες και Ομιλίες*. Αθήνα: Αποστολική Διακονία, [2007] 2009.
- Βασιλειάδης, Πέτρος. *Ενότητα και Μαρτυρία: Ορθόδοξη Χριστιανική Μαρτυρία και Διαθρησκειακός Διάλογος*. Αθήνα: Επίκεντρο, 2007.
- Βουλγαράκη-Πισίνα, Εύη. «Ιεραποστολή και Τοπική Εκκλησία». *Πάντα τα Έθνη*, 69 (1999): 3-5.
- —. «Εσωτερική ή Εξωτερική Ιεραποστολή; Ξανακοίταγμα ενός Παλιού Διλήμματος». *Πάντα τα Έθνη*, 70 (1999): 8-9.
- —. λ. Ιεραποστολή. *ΜΟΧΕ* 8 (2013): 448-459.
- —. *Η Προσέγγιση των Εθνικών κατά τον Άγιο Ιωάννη το Χρυσόστομο*, Αθήνα: Μαΐστρος, 2016.
- Βουλγαράκης, Ηλίας. λ. Ιεραποστολή. *ΘΗΕ* 1965: 763-767.
- —. *Σύντομος Ιστορία της Επιστήμης της Ιεραποστολής*, Αθήναι, 1969.
- —. *Η Ιεραποστολή κατά τα Ελληνικά Κείμενα από του 1821 μέχρι του 1917*, Εν Αθήναις: «Πορευθέντες», 1971.
- —. *Ιεραποστολή: Μεθόριος Χριστιανισμού και Ελληνισμού*. Αθήνα: Μαΐστρος, [1989] 2007.
- Bosch, David. *Transforming Mission: Paradigm Shifts in Theology of Mission*. Twentieth Anniversary Edition. Πρόλογος William R. Burrows. Συμπεράσματα Darrel Guder και Martin Reppenhagen. Μέρινολ, Νέα Υόρκη: Orbis Books, [1991] 2011.
- Kähler, Martin. *Schriften zu Christologie und Mission: Gesamtausgabe der Schriften zur Mission Mit einer Bibliographie*. Επιμέλεια H. Frohnes. Μόναχο: Kaiser, [1908] 1971.
- Khodr, George. «Christian Mission and Witness in the Middle East». Ουάσινγκτον, 7 Φεβρουαρίου 1994. Ηλεκτρονικά διαθέσιμο στη διεύθυνση http://georgeskhodr.org/en/articles_year_detail.html?year=1994&type_id=15&articleID=1269. Προσπελάστηκε 17 Φεβρουαρίου 2018.
- Myklebust, Olav Guttorm. *The Study of Missions in Theological Education*. Τόμοι 1-2. Όσλο: Egede Instituttet: 1955 και 1957.
- Παπαθανασίου Αθανάσιος. *Η Εκκλησία γίνεται όταν ανοίγεται: Η Ιεραποστολή ως Ελπίδα και ως Εφιάλτης*, Αθήνα: Εν Πλήρ, 2009.
- Right, Gerald D. «The Purpose of Missions». Σε John Mac Terry (επιμ.). *Missiology: An Introduction to the Foundations, History, and Strategies of World Missions*. Νάσβιλ, Τενεσί: B&H Academic, 2015: 19-29.

Εκτός προγράμματος | Ή μια ιστορία μεταστροφής

- Ακούστε το τραγούδι Believer. Προσέξτε τα λόγια του. Είναι ένας άνθρωπος σε αναζήτηση; Είναι άνθρωπος πιστός; Πώς περιγράφει ότι έφθασε στην πίστη;

<http://stixo-mythia.blogspot.gr/2018/02/believer.html>

- Believer - Imagine Dragons
- Lyrics: Dan Reynolds
- Music: Imagine Dragons
- Μετάφραση: Γιώργος Γκρίλης

First things first
I'mma say all the words inside my head
I'm fired up and tired of the way that things have been

Second things second
Don't you tell me what you think that I could be
I'm the one at the sail, I'm the master of my sea, oh

I was broken from a young age
Taking my sulking to the masses
Writing my poems for the few
That look at me, took to me, shook to me, feeling me
Singing from heartache from the pain
Taking my message from the veins
Speaking my lesson from the brain
Seeing the beauty through the...

Pain! You made me a believer
Pain!
You break me down, you build me up, believer
Pain! Oh let the bullets fly, oh let them rain
My life, my love, my drive, it came from...
Pain! You made me a believer

Third things third
Send a prayer to the ones up above
All the hate that you've heard has turned your spirit to a dove, oh ooh
Your spirit up above, oh ooh

I was choking in the crowd
Building my rain up in the cloud
Falling like ashes to the ground
Hoping my feelings, they would drown
But they never did, ever lived, ebbing and flowing
Inhibited, limited
Till it broke open and rained down
And rained down, like...

Last things last
By the grace of the fire and the flames
You're the face of the future, the blood in my veins,
But they never did, ever lived, ebbing and flowing
Inhibited, limited
Till it broke open and rained down
And rained down, like...

Πρώτα- πρώτα
Λέω όλες τις λέξεις στο κεφάλι μου
Πήρα φωτιά και κουράστηκε από το πώς πήγαν τα πράγματα

Δεύτερον,
Μη μου λες τι σκέφτεσαι ότι θα μπορούσα να είμαι
Εγώ είμαι στο κουπί, είμαι ο καπετάνιος της θάλασσάς μου

Έσπασα σε νεαρή ηλικία
Με έπασε μελαγχολία για το πλήθος και έγγραφα ποιήματα για λίγους
Αυτό μου έμοιαζε, με ταρακουνούσε, με έκανε να νιώθω ότι τραγουδάω μέσα από το
καρδιοχτύπι του πόνου
Έπαιρνα το μήνυμα από τις φλέβες μου
Έλεγα το μάθημα που μου έδινε το μυαλό μου
Έβλεπα την ομορφιά μέσα μου

Πόνος! Με έκανες πιστό...
Πόνε! Με διαλύεις και με ξαναφτιάχνεις
Πόνε! Άσε τις σφαιρές να πέσουν σαν βροχή
Η ζωή μου, η αγάπη μου, η πορεία μου προέκυψαν μέσα απ' τον...
πόνος! Με έκανες πιστό...

Τρίτον, στέλνω μία προσευχή σε Αυτούς που βρίσκονται πάνω από εμάς
Όλο το μίσος που έχεις ακούσει έχει μετατρέψει το Πνεύμα Σου σε περιστέρι
Το Πνεύμα Σου εκεί ψηλά...

Ασφυκτιούσα μέσα στο πλήθος
Έχτιζα τη βροχή μου μέσα στο σύννεφο
και έπεφτα σαν στάχτες στο έδαφος
“Έλπιζα ότι τα αισθήματά μου θα πνιγούν
αλλά ποτέ δεν έγινε αυτό, πάντοτε ζούσαν, υποχωρούσαν και γίνονταν ρευστά,
κομπλεξικά, περιορισμένα, μέχρι που
έσπασε και άρχισε να βρέχει... Και έβρεχε, σαν...

Τελευταίο,
Από την Χάρη της φωτιάς και των φλογών
Είσαι το πρόσωπο του μέλλοντος, το αίμα στις φλέβες μου, τα αίμα στις φλέβες μου,
Αλλά δεν πνίγηκαν, πάντοτε ζούσαν, υποχωρούσαν και γίνονταν ρευστά, κομπλεξικά,
περιορισμένα, μέχρι που έσπασε και άρχισε να βρέχει... Και έβρεχε, σαν...

Ευχαριστίες

- Για τα βίντεο από τη Μητρόπολη Καμερούν τον συνεργάτη της ιεραποστολής Κωνσταντίνο Καρατζογιάννη
- Για τις κάρτες ρόλων τους συντελεστές του εκπαιδευτικού υλικού εκπαιδευτών για το Μάθημα των Θρησκευτικών (συγκεκριμένα τον Άγγελο Βαλλιανάτο)
- Οι εικόνες clipart είναι αλιευμένες από το διαδίκτυο
- Η μουσική που ακούστηκε στην αρχή είναι από τραγούδια της Δυτικής Αφρικής, στη γλώσσα Songe (=Ανθρώπινη γλώσσα) από τη γλωσσική οικογένεια των γλωσσών Μπαντού του Νίγηρα και του Κονγκό. (Smithsonian Folk Ways Recordings) <https://folkways.si.edu/songe-topical-songs/world/music/album/smithsonian>
- Traditional African Music Compilation: African Tribal Music & African Melodies <https://www.youtube.com/watch?v=W05LPtVm5hY>
- Η ιδέα για το τραγούδι Believer (όπως και η μετάφραση) ανήκει στον συνάδελφο Γιώργο Γκριλή και στο blog του Στιχο-μυθία
- Το ταμτάμ είναι από την Κένυα και ανήκει στον αδερφό της *Mũmbi* Αντώνη
- Ο χαλβάς είναι ιδιοκατασκευή για την εορταστική ευκαιρία του πρώτου μαθήματος Ιεραποστολικής τον 21^ο αιώνα στο ΕΚΠΑ
- Ιδιαίτερες ευχαριστίες οφείλονται στη γραμματέα του Τομέα Θρησκευολογίας, Φιλοσοφίας και Κοινωνιολογίας κα Μαρία Ζαμάνη για τη γραμματειακή μέριμνα